

ISRAEL-PALESTINA, EL DRET D'EXISTIR DE DOS POBLES

Els jueus, dividits

Els enfrontaments entre jueus i palestins han assolit en les últimes setmanes una violència que sembla anar encara a més, mentre que la informació sobre el conflicte, de vegades, ens arriba molt deformada.

Roser Lluch i Oms

Aviat farà vint-i-cinc anys que vaig anar a Israel per primera vegada. Aquell primer contacte amb la terra ra d'Israel em causà un gran impacte... i esdevingué per a mi un «ideal». Després, al llarg de successives estades, —algunes d'uns pocs dies i altres d'alguns mesos— l'he anat coneixent millor i el meu sentiment envers Israel ha passat de ser un enamorament de joventut a convertir-se en una madura i profunda estimació. ¿No és

Un revoltat palestí és detingut per l'exèrcit israelià.

cert que com més coneixem una persona, una idea o una cosa, més podem apreciar-ne els valors i les mancances?

Els mitjans de comunicació ens envaeixen a diari amb informació constant d'arreu del món. En el cas d'Israel aquesta allau informativa es multiplica i, evidentment, s'evidencia més encara quan la situació conflictiva de la zona passa d'un cert estat latent a manifest. No és per casualitat que, llevat de Washington, Israel sigui el país que més periodistes acreditats té (actualment n'hi ha vora nou-cents).

Però el que a mi em preocupa no és la informació sinó la *desinformació*. Només un exemple: fa uns dies, la televisió ens mostrava unes imatges deplorables i revulsives en les quals vèiem uns soldats israelians colpejant brutalment el cap i els braços de dos palestins. Estic convençuda que inclús els que estíem profundament Israel ens vam sentir terriblement horroritzats. Però la infor

mació hauria sigut més real (encara que no menys dolorosa) si també se'ns haguessin mostrat unes altres imatges d'un fet esdevingut al mateix temps, en les quals hauríem pogut veure uns palestins colpejant el cap d'un infant israelià. I amb això no vull disculpar ni els uns ni els altres, sinó tot el contrari.

En un altre ordre de coses i des de la meua posició d'esquerres, em resulta poc comprensible que en el nostre país sigui precisament la dreta la que pren postures menys contràries a Israel. I ho dic perquè a Israel és justament la dreta la que manté posicions més radicals enfront del problema palestí.

El MAPAM (partit socialista d'Israel) ha fet públic, arran dels actuals esdeveniments, un comunicat on, entre d'altres coses, diu: ...«Les tensions actuals entre els palestins, a Cisjordània i a la franja de Gaza, són el resultat del seu total descoratjament quant a una solució propera del seu problema nacional i humà»... En el comunicat es diu que s'ha arribat a un moment en què es té una sensació d'atzucac i que a aquesta sensació contribueixen els següents factors: «La manca de realisme polític dels dirigents palestins...», «...El maldestre comportament del govern de coalició nacional (d'Israel)...», «Els palestins que s'adonen que els països àrabs no tenen cap interès en un estat palestí...» i el fet que «El contencióis àrabo-israelià i el problema palestí han perdut importància internacional...». Més endavant diu, parlant dels principis del partit respecte a la solució del conflicte: ...«S'ha de tendir constantment a negociacions directes entre Israel, els països àrabs i els repre-

Jueus etiòps.

¿Unanimitat àrab?

Vicent Partal

Si del cantó israelià (o hebreu, o jueu, o sionista...) el futur de la qüestió palestina es veu de maneres diferents, del cantó àrab la unanimitat sembla absoluta. Però és falsa.

Oficialment tots els governs àrabs reconeixen una única solució al conflicte: la creació d'un estat palestí als territoris ocupats. La unanimitat, retòrica, és en aquest punt indiscutible. No hi ha un sol estat àrab que negue als palestins, sobre el paper, aquest dret. Ara bé: ¿què passa en la pràctica?

Per a la nació àrab el problema de Palestina és un problema molt peculiar. Per raons ideològiques (són la darrera reminiscència dels antics objectius comuns de tots). Per raons pràctiques (els palestins són un poble molt preparat tècnicament i culturalment i constitueixen, en la diàspora, un important lobby). I per raons po-

lítiques (els pobles àrabs, els votants allà on es vota, senten molt íntimament el problema palestí i són capaços de mobilitzar-se fàcilment en el seu suport).

Aquesta peculiaritat fa que es donen situacions ben especials. El rei Hassan del Marroc és el president del comitè Al Qods, encarregat de preservar la llibertat de culte a Jerusalem. A Tunísia hi ha els quarters generals de l'OAP. I malgrat tot Tunísia és un bon aliat dels EUA — protectors principals de l'estat d'Israel. Mentrestant, el seu veí, Líbia, practica un radicalisme verbal més aviat desmesurat i utilitza els sectors més radicals de l'OAP en funció de la seva concepció particular del món àrab.

Egipte, per la seua banda, procura mullar-se el menys possible. Però la bandera palestina és enarborada en les manifestacions contra el règim. Egipte, en el passat — i encara està pagant-

sentants autoritzats del poble àrab palestí, en un marc internacional acordat per totes les parts. El primer pas... ha de ser, però, el mutu reconeixement del dret a l'autodeterminació de tots dos pobles...».

Per a qualsevol persona mínimament informada resulta evident que aquest co-

municat no el subscriu *tota* la població d'Israel (¡tant de bo fos així!), però sí una immensa minoria, i això és important. I és important que els mitjans de comunicació ho tinguin present.

També és important que prenguem consciència que les condicions de vida inhumana dels refugiats a la Franja de Gaza no es poden imputar només a Israel. ¿Per què els estats àrabs rics no s'interessen més per trobar solucions que no per finançar accions terroristes? ¿Per què l'Assemblea General de les Nacions Unides rebutja sistemàticament les propostes que fa Israel per a millorar les condicions de vida dels refugiats de Gaza?

I en un altre ordre de coses: ¿Per què no interessa explicar els milloraments socials que Israel ha introduït a Judea i Samària? ¿Per què no es parla, també, dels milers de jueus que han hagut de fugir dels països àrabs? ¿Per què no es parla de la intransigència de certs dirigents polítics israelians, palestins i àrabs?

Parlant d'informació i desinformació, heus aquí l'opinió de tres persones de diferent origen i condició: Pilar Pinya, Mario Muchnik i Arie Azancot.

Pilar Pinya, cristiana, religiosa de Ntra. Sra. de Sió, és una barcelonina que viu a Israel. Ideològicament socialista, s'identifica amb el moviment israelià anomenat «Pau ara» i, això, ho raona:

ho—, va abandonar la postura ferma del món àrab davant d'Israel i va signar els acords de Camp David.

Pel que fa a Aràbia Saudita, hi ha un compromís moral, però també hi ha molta por que els palestins puguin influir políticament en la tranquil·litat d'un territori sotmès encara a un règim semifeudal. Els països del Golf tenen la seua premsa més important controlada per empresaris palestins.

De tots els països àrabs els més afectats per la qüestió palestina són Jordània i el Líban. El primer va traïr els palestins quan la Guerra dels Sis Dies —es dona per segur que l'exèrcit de Hussein no va fer ni una quarta part del que podia fer—, va massacrar els fedaiïns el setembre de 1970

—el Setembre Negre—, i no amaga la seua apetència per la Cisjordània. Hussein s'ha volgut atribuir, moltes voltes, la representació dels palestins. El segon —el Líban— està en l'actual situació en part per la pressió dels palestins, que van arribar a crear un estat palestí dins el Líban i ja té, a més, prou feina amb sobreviure. Per la seua part, Síria mena una política interessada d'un estil semblant al de Líbia. Iran veu, finalment, com Iran invoca l'alliberament de Jerusalem com a peça clau de la seua retòrica nacionalista.

Els països àrabs, doncs, observen la qüestió de Palestina des de punts de vista molt distints. Però, malgrat això, ara encara tots diran que el poble palestí té dret a constituir un estat en els

territoris ocupats. (Un altre tema és si s'entén per territori ocupat només Gaza, Cisjordània i el Golan siri o si s'entén tota Palestina).

Ara bé, si serveix d'alguna cosa una opinió personal, estic convençut que més d'un rei i més d'un país temen el focus de progrés que representaria un estat palestí i tenen massa lligams secrets, o tàcits, amb Israel per a atrevir-se a reivindicar-lo de debò, no només amb paraules fàcils.

Però també és cert que el degoteig de morts provocats per la repressió israeliana pot posar-los contra la paret. I, si això passa, es recorrerà unànimement a la fórmula salmòdica que tots accepten sobre el paper: creació d'un estat palestí a Gaza i Cisjordània, com a mínim, o, com a màxim, creació d'un estat laic i democràtic a tota Palestina, on puguin conviure àrabs i jueus. Encara no ha arribat l'hora —malgrat Egipte i els acords de Camp David— que els estats àrabs vegen Palestina com un problema a part i s'atrevesquen a donar la veritable cara del seu interès a la llum pública. Per sort, se suposa, de Palestina. □

Pastor àrab amb ovelles.

«Penso que Israel té dret a existir, però això no justifica que al seu costat hi hagi un poble que no gaudeixi de tots els seus drets com a tal».

Responent a les meves preguntes, Pilar diu que creu just que tant els àrabs com els jueus obtinguin una part dels territoris que l'any 1947 abandonaren els britànics i que la guerra del 1948 la desencadenaren els àrabs amb la no-acceptació de la partició. Segueix parlant i, referint-se a la Guerra dels Sis Dies, diu: «La vaig viure intensament, compartint la doble angoixa del poble jueu: una angoixa moral per les amenaces dels àrabs de llençar-lo al mar, i una angoixa física deguda al bloqueig de l'estret d'Ormuz».

Quan parla de la invasió del Líban, l'estiu del 1982, diu: «El poble i el govern van ser enganyats per Sharon, que els va fer creure que només es tractava

d'una operació per a obtenir la pau al nord de Galilea. Aquesta guerra fou el començament de la divisió del poble israelià. Jo tinc amics que van preferir la presó abans que combatre al Líban, i d'altres que hi van anar, però que, quan s'adonaren de la realitat, optaren per la guerra de braços caiguts, per la passivitat, per la no-col·laboració.

Quan Pilar parla de Judea, Samària i Gaza, diu senzillament «els territoris», sense afegir-hi ni la paraula administrats, ni la paraula ocupats. Allò que li sembla un gran i difícil problema és Jerusalem, ja que «ni àrabs ni jueus estan disposats a renunciar-hi».

Acabem la xerrada parlant de solucions i Pilar comenta: «Crec que una conferència de pau podria ser el començament d'una solució, com també crec que seria una catàstrofe que la dre-

ta guanyés les properes eleccions. Ja ara, que el primer ministre pertany al Likud, es defensa dels manifestants del moviment «Pau ara» amb porres i gasos lacrimògens. Això em fa témer molt seriosament pel futur de la democràcia a Israel».

Mario Muchnik, editor, va néixer a l'Argentina en el si d'una família jue-

va laica, per la qual cosa els seus contactes amb les tradicions religioses jueves han sigut molt escassos. Va marxar de l'Argentina ja fa molt temps, i viu a Europa des de l'any 1954. Anarquista de cor, no ha militat mai en partits polítics però creu que, si visqués a Israel, se sentiria proper al moviment «Pau ara».

Mario opina: «A Israel hi ha hagut guerres ofensives i defensives... L'any 1967 tothom estava molt preocupat pels anuncis de Nasser, i això no té res a veure amb el fet de ser o no ser jueu, també em preocupa Nicaragua. Jo di-

sats... era un problema logístic, no nacional. De la mateixa manera, avui em resigno a la creació d'un estat palestí; ¿però, on? Tan aberrants em semblen les fronteres marcades a Israel per les Nacions Unides com aberrant em semblaria un estat palestí dividit en dues meitats. Les fronteres polítiques són absurdes i ridícules. Jo no sé si Cisjordània hauria de ser Palestina, però el que jo voldria es que aquest estat palestí pogués funcionar... que no es tractés d'una paròdia per a quedar bé amb Déu i amb el diable».

Parlant de possibles solucions, Ma-

discutir-ne les fronteres, però no l'existència. La història ha deformat la nostra imatge... no volem ser agressors. L'any 1967 ens va ajudar la providència... l'ocupació dels territoris és una conseqüència d'aquella guerra en què tots els països àrabs desitjaven la nostra desaparició. Ara ens trobem amb uns territoris que Israel administra temporalment esperant trobar el camí d'un acord».

Cisjordània: «Per motius religiosos em sento molt identificat amb Judea i Samària (no em passa el mateix amb el Sinai, ja que mai no va ser part de la terra d'Israel) i voldria que algun dia aquest territori formés part de l'estat d'Israel... no sé quan ni com, però jo també voldria viure-hi, sense que m'importi sota quina bandera... voldria una autonomia per a aquesta zona».

Gaza: «És un tema molt difícil. Els palestins que hi viuen han patit molt més que els de Cisjordània. D'una banda, perquè van ser rebutjats i oprimits per Egipte fins el 1967, i de l'altra, perquè no han volgut acceptar cap ajuda d'Israel, ni econòmica ni social. Es podria donar una autonomia municipal a la ciutat d'Azza, però la seguretat hauria d'estar en mans d'Israel encara que sense la forta presència militar a l'interior de la ciutat».

«Jerusalem ha de seguir unificada. Emocionalment i històrica, és la capital d'Israel i ha de seguir sent un model de convivència entre jueus i àrabs, convivència que potser es podria fer extensiva a Judea i Samària».

Ja per acabar, Arie afegeix: «Voldria que en la terra d'Israel tots poguéssim viure en pau. El poble palestí hauria d'acceptar el dret del poble jueu a tenir un estat, com Israel ha de reconèixer els drets del poble palestí. Cal una taula de negociacions amb el poble palestí, però no amb una organització terrorista com és l'OAP... Nosaltres volem arribar a una pau i a una seguretat... i és aquí on entren en joc les diferents tendències polítiques».

Com ja he expressat en una altra ocasió (*Avui*, 17-I-88), crec que el seguiment, el judici i la condemna, quan calgui, de la política de les autoritats israelianes són senyals de sensibilitat democràtica... però el que no podem fer és judicar i condemnar quan només observem una de les dues parts implicades en el problema àrabo-israelià.

Malgrat les divergències polítiques, socials i religioses que els separen, espero i desitjo que àrabs i jueues s'entrenyin les mans tot dient alhora: «Salaam», «Shalom». □

Samaritans amb els rotllos de la Torà.

ria que la Guerra dels Sis Dies va ser una guerra ofensiva-defensiva... És evident que Israel s'ha de defensar, però també és cert que s'han comès injustícies històriques... s'ha de donar un lloc als palestins perquè es puguin autogovernar. A mi em fa gràcia veure alguns *catalanistes* que ni això donarien als palestins».

Seguim xerrant i, quan parla de Cisjordània, Gaza i Jerusalem, Mario comenta: «Jo no crec ni en Déu ni en llocs sants..., però també em fa riure quan sento parlar a certs politicastes espanyols del govern de Tel-Aviv. ¿Qui és ningú per a dir a Israel on ha de posar la seva capital?... El que menys m'agrada dels assentaments a Cisjordània són els assentadors, perquè són gent fanàtica. Ja seria bo que hi poguéssim haver assentaments jueus en una Cisjordània palestina, com assentaments palestins en un Israel jueu. Vull precisar les meves opinions. Jo no sóc sionista i no estava a favor de la creació de l'estat d'Israel el 1948... m'hi vaig resignar perquè era l'única alternativa, ja que hi havia milions de jueus disper-

rio diu: «Per arribar a la pau jo dialogaria amb qui fos, i això és urgent... el que està passant jo diria que és quasi una guerra civil perquè Israel maneja els territoris ocupats com si fossin propis... Que s'abandoni la violència... que hi hagi una conferència de pau on participi tothom, incloent-hi l'OAP.».

Arie Azancot, jueu religiós, viu a Israel des de l'any 1979. Ha estudiat Economia i Ciències Polítiques a la Universitat de Bar-Ilan (Israel), que la compaginat amb els estudis rabítics. S'està temporalment a Barcelona, on exerceix la seva funció de rabí delegat pels temes d'educació i cultura jueves a la Comunitat Israeliana de Barcelona. Tot i ser objectiu en el moment de votar, s'identifica molt amb el MAFDAL, partit polític d'ideologia religiosa i nacionalista.

Parlem d'Israel, de les guerres amb els seus veïns, de Samària, Judea, Gaza i Jerusalem, i Arie diu: «L'estat d'Israel era una necessitat vital pel poble jueu que trigà molt a fer-se realitat... una necessitat tant per raons sociològiques com religioses... podríem